ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 7ης Απριλίου 1987 *

Στην υπόθεση 38/86,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Verwaltungsgericht Frankfurt am Main προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

επιχείρησης Karl-Heinz Neumann

και

Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος του άρθρου 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2173/79 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 1979, περί των λεπτομερειών εφαρμογής που αφορούν τη διάθεση των βοείων κρεάτων που αγοράζονται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 216/69 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/026, σ. 142),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους T. F. O'Higgins, πρόεδρο τμήματος, O. Due και K. Bahlmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η επιχείρηση Karl-Heinz Neumann, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Κολωνίας Volker Schiller,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Peter Karpenstein,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Φεβρουαρίου 1987,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 18ης Μαρτίου 1987,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 15ης Ιανουαρίου 1986, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Φεβρουαρίου 1986, το Verwaltungsgericht Frankfurt am Main υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς το κύρος του άρθρου 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2173/79 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 1979, περί των λεπτομερειών εφαρμογής που αφορούν τη διάθεση των βοείων κρεάτων που αγοράζονται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 216/69 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/026, σ. 142).

2 Το ερώτημα ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της επιχείρησης Karl-Heinz Neumann, με έδρα το Αμβούργο (στο εξής: η προσφεύγουσα), και του Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (Ομοσπονδιακού Ιδρύματος Οργανώσεως Γεωργικών Αγορών) (στο εξής: BALM), η οποία αφορά την κατάπτωση της ασφάλειας που είχε συστήσει η προσφεύγουσα κατά την υποβολή αιτήσεως αγοράς δυνάμει του κανονισμού 713/81 της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 1981, περί της πωλήσεως σε τιμή που καθορίζεται κατ' αποκοπή εκ των προτέρων ορισμένων αποστεωμένων βοείων κρεάτων που κατέχουν ορισμένοι οργανισμοί παρεμβάσεως (ΕΕ L 74, σ. 27), ασφάλεια την οποία ο BALM θεώρησε ότι κατέπεσε δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 2, του προαναφερθέντος κανονισμού 2173/79.

3 Το Verwaltungsgericht, στο οποίο προσέφυγε η προσφεύγουσα ζητώντας επιστροφή της ασφάλειας, υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Είναι το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2173/79 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 1979, περί των λεπτομερειών εφαρμογής που αφορούν τη διάθεση των βοείων κρεάτων που αγοράζονται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 216/69 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/026, σ. 142), άκυρο, επειδή δεν συμβιβάζεται με την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον η διάταξη αυτή εφαρμόζεται

επίσης και στην περίπτωση κατά την οποία η βάσει συμβάσεως πωληθείσα ποσότητα εμπορεύματος προερχόμενου από παρέμβαση δεν παραλήφθηκε και δεν καταβλήθηκε το τίμημα, αντ' αυτού όμως, και με σύμπραξη του οργανισμού παρεμβάσεως, συνήφθησαν από τον ίδιο αγοραστή ή από εταιρία του ίδιου ομίλου νέες συμβάσεις για την ίδια ποσότητα, οι οποίες εκτελέστηκαν πλήρως, η δε ενέργεια αυτή του αγοραστή οφείλεται στο γεγονός ότι η εκπλήρωση της αρχικής συμβάσεως θα είχε ως συνέπεια, λόγω της μεταβολής της ισοτιμίας του ECU, να υποστεί ο αγοραστής σημαντική οικονομική ζημία; »

4 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά, η σχετική κοινοτική ρύθμιση, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά του φακέλου δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

5 Υπενθυμίζεται ότι, με την απόφασή του της 14ης Νοεμβρίου 1985 (Neumann, 299/84, Συλλογή σ. 3663), το Δικαστήριο έχει ήδη απαντήσει σε ορισμένα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Verwaltungsgericht στο πλαίσιο της ίδιας διαφοράς. Τα ερωτήματα αυτά αφορούσαν τη δυνότητα εφαρμογής της αρχής της καλούμενης αντικειμενικής ανεπιείκειας (« sachliche Unbilligkeit »).

6 Απαντώντας αρνητικά στα ερωτήματα αυτά, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το Verwaltungsgericht είχε ρητώς χαρακτηρίσει την εν λόγω αρχή ως επιμέρους εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Στο σκεπτικό της αποφάσεώς του, το Δικαστήριο εξέτασε, συνεπώς, τη δυνατότητα εφαρμογής της τελευταίας αυτής αρχής και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι « η αρχή της αναλογικότητας που αναγνωρίζεται στο κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί, υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται στη Διάταξη παραπομπής, να παράσχει λύση στη διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου ».

7 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα που υποβλήθηκε στην παρούσα υπόθεση, αρκεί, συνεπώς, να εξεταστεί αν στη νέα Διάταξη παραπομπής το Verwaltungsgericht ανέφερε περιστατικά που θα μπορούσαν να μεταβάλουν την κρίση στην οποία κατέληξε το Δικαστήριο στην απόφασή του της 14ης Νοεμβρίου 1985. Το μόνο κρίσιμο από την άποψη αυτή περιστατικό που δεν είχε μνημονευθεί στην προηγούμενη Διάταξη παραπομπής είναι αυτό που υπογραμμίζεται τόσο στο νέο προδικαστικό ερώτημα, όσο και στο σκεπτικό της Διατάξεως παραπομπής, ότι οι νέες συμβάσεις που αντικατέστησαν τις μη εκτελεσθείσες συμβάσεις συνήφθησαν « σε συνεργασία με τον οργανισμό παρεμβάσεως » και εκτελέστηκαν πλήρως.

8 Όπως τόνισε το Δικαστήριο στην απόφασή του της 14ης Νοεμβρίου 1985, η ασφάλεια, το ύψος της οποίας είναι σχετικά μικρό, έχει ως σκοπό όχι μόνο να διασφαλίσει ότι τα αποθέματα της παρεμβάσεως θα μειωθούν πράγματι κατά ποσότητα προϊόντων ίση με αυτή που αναφέρεται στην αίτηση αγοράς, αλλά επίσης, να διασφαλίσει ότι ο αγοραστής θα τηρήσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του που απορρέουν από την αίτηση αγοράς και τους όρους πωλήσεως που προβλέπονται από τις διατάξεις των σχετικών κανονισμών. Στους όρους αυτούς ανήκει και η καταβολή σε εθνικό νόμισμα του ισόποσου της τιμής πωλήσεως που έχει προκαθοριστεί σε ECU, σύμφωνα με την πράσινη τιμή που ίσχυε την ημέρα κατά την οποία η αίτηση αγοράς συμπληρώθηκε από τη σύσταση ασφάλειας.

9 Σύμφωνα με το σκοπό αυτό η σχετική κοινοτική ρύθμιση δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να επιτρέπει αποδέσμευση της ασφάλειας σε περίπτωση όπως η παρούσα. Όταν, λόγω τροποποιήσεως της πράσινης ισοτιμίας, η οποία επήλθε μετά τη σύσταση ασφάλειας, ο αγοραστής θεωρεί συμφέρον του να μην εκτελέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τους όρους που αποδέχθηκε, η κατάπτωση της ασφάλειας δεν αποτελεί δυσανάλογη συνέπεια και τούτο ακόμη λιγότερο όταν, σε συνεργασία με τον οργανισμό παρεμβάσεως, ο εν λόγω αγοραστής συνήψε νέα σύμβαση που αφορά την ίδια ποσότητα προϊόντων, σε τιμή, όμως, ευνοϊκότερη που προκύπτει από την τροποποίηση της πράσινης ισοτιμίας.

10 Συνεπώς, τα περιστατικά που αναφέρονται στη νέα Διάταξη παραπομπής δεν δικαιολογούν με κανέναν τρόπο μεταβολή του συμπεράσματος που προέκυψε από την εξέταση της αρχής της αναλογικότητας στην οποία προέβη το Δικαστήριο στην απόφασή του της 14ης Νοεμβρίου 1985.

11 Πρέπει, συνεπώς, να δοθεί ως απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα ότι από την εξέταση του ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του άρθρου 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2173/79 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 1979, περί των λεπτομερειών εφαρμογής που αφορούν τη διάθεση των βοείων κρεάτων που αγοράζονται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 216/69.

Επί των δικαστικών εξόδων

12 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με Διάταξη της 15ης Ιανουαρίου 1986 το Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, αποφαίνεται:

Από την εξέταση του ερωτήματος που υποβλήθηκε δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του άρθρου 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2173/79 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 1979, περί των λεπτομερειών εφαρμογής που αφορούν τη διάθεση των βοείων κρεάτων που αγοράζονται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 216/69.

O'Higgins Due Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Απριλίου 1987.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

T. F. O'Higgins